

Bevezetés

A „Részletes Tátra-kalauz” 8. kötete a következő három hágóval behatárolt területet írja le: Chatubiński-kapu, Hincó-hágó és Csubrina-csorba. A „Völgyek” részben leírjuk a Kapor-völgyet és a főgerincig terjedő oldalvölgyeit, azaz a Fenyves-tavi-völgyet, másik nevén a Szmracsini-völgyet és az Omladék-katlant. A Tátra főgerincétől É-ra fekvő völgyek közül a Barát-völgyet, a Barát-katlant; mindkét említett völgy a kalauz 7. kötetében ismertetett Halastavi-völgy felső oldalvölgye.

E kötetben is érvényes minden általános elv, amelyeket az előző kötetekben részleteztünk. Ezek közül itt is hangsúlyozom, hogy a leírásokban nem sokat foglalkozom a ma érvényes határ- és nemzeti parki előírásokkal. Az előírások ugyanis változnak, élettartamuk a Tátra történelmének hosszával összevetve csupán egy szempillantás. A **Kocaturista sztrádát** (Ceprostráda, Cepostrada, Salontouristen Weg) – a **Réz-hágóra**, más nevén a **Miedziane-hágóra** (Szpiglasové sedlo, Szpiglasowa Przełęcz, Kupfersattel) vezető ösvényt – hol bezárták, hol megnyitották; hasonló sorsa volt a Chatubiński-kapuba vezető ösvénynek; a felmenet a határon sorakozó csúcsokra, azaz az összes csúcsra a Halastó zárlatában, személyre kiállított engedélyhez volt kötve az 1940-es és 1980-as években. A Tátra ezzel együtt és ennek ellenére a helyén van és az emberek másznak... E kalauz szerzőjeként remélem, hogy a kalauz élettartama hosszabb lesz mint a ma érvényes előírások egy része. Ez a reményem azonban semmi esetre sem indítványoz a törvény be nem tartására. Pont ellenkezőleg: szeretnék hatni a Tátra minden látogatójára, hogy a legnagyobb mértékben törődjenek szépséges hegyeinkkel. A Tátra rajongóit erre nem kell kérni. A megbecsülés a szeretetből automatikusan létrejön. Meggyőzni a közömböseknek kell. És hinni abban, hogy a természet ellenségeinek köre, amelyeknek a természet csak a környezetet jelenti, szisztematikusan zsugorodik majd. Ha a kalauz köteteiben itt-ott kritikus nézeteimet is kifejtem a lengyel illetve szlovák nemzeti park vezetőségével kapcsolatban, szavaim a Tátra mély szeretetéből fakadnak és a Tátra javáért szólok. Ugyanis kérek bizonyos liberalizációt a hegymászók és a turisták számára. Nem lehet pl. megérteni, miért veszélyeztetik a hegymászók a **Liptói-határhegy** (Hrubý štít, Szpiglasowy Wierch, Liptauer Grenzberg) dk.

falát, ahol tiltott a mászás, amikor a fal az egyik legforgalmasabb ösvény mellett fekszik. Szintén kérem, hogy a gazdasági tevékenységet e régióban szigorúbban ítéljék meg. Hiszen nem változott meg a Lengyel Tátrai Nemzeti Park alapszabályának 3. paragrafusa: „A Park területén (...) minden gazdasági tevékenység (...) szigorúan csak a természetvédelmet szolgálhatja.”

A 2. kötet bevezetőjében a következőket írtam: „A kalauz nem helynévkutatási értekezés ...” Egyes alakzatok leírásánál azonban nehéz nem említeni az alakzat névwáltozásait. E kötetben egy-két szót ejtek a Kapor-völgy felső részében történt különös névvándorlásról. Hasonlóan nehéz megmagyarázni a „Barát-katlan (Nadspady)” és a „Barát-terasz (Mnichowa Płaszń)” elnevezéseket. Az 1. kötet bevezetőjében azt írtam, hogy az új elnevezések bevezetésénél nem tartom magam görcsösen ahhoz, hogy az új elnevezésnek „népies hangzása” legyen. Amikor a Tátrát csak a Tátra alján élő lakosság látogatta, a tátrai alakzatokat a saját nyelvjárásukban nevezték el. Ma a Tátrát 99 százalékban máshonnan érkező látogatók járják. A térképeket és kalauzokat kizárólag Krakkóban (Zwoliński, Korosadowicz), Pittsburgban (Paryski), Žnin-ben (Nyka), Varsóban (Kurczab) és Vilniusban (Cywiński) stb. született idegenek rajzolják, írják. Nevetséges, mesterkéltséges és a kor szellemével ellentétes lenne tőlük a Tátra ismeretén kívül a gorál nyelvjárás rejtelseinek ismeretét is megkövetelni. A Tátra mai látogatóinak is joga van megalkotni a saját, szerintük jellemző elnevezéseiket!